

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

Community Participation in School Management at Wangpikul Wittayasuksa School, Wang Thong District, Phitsanulok Province

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษ

อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

Manop Ketmek^{1*}, Sithachai Sriudom², & Thedsak Chanarun³

มานพ เกตุเมฆ^{1*}, ศิธาชัย ศรีอุดม², & เท็ดศักดิ์ จันทร์อรุณ³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Manop Ketmek*

มานพ เกตุเมฆ*

Faculty of Education Phitsanulok University, Thailand.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: manopk@plu.ac.th

2. Sithachai Sriudom

ศิธาชัย ศรีอุดม

Faculty of Education Phitsanulok University, Thailand.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: sithachais@plu.ac.th

3. Thedsak Chanarun

เท็ดศักดิ์ จันทร์อรุณ

Faculty of Education Phitsanulok University, Thailand.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Email: thedsakc@plu.ac.th

คำสำคัญ:

การมีส่วนร่วมของชุมชน, การบริหารสถานศึกษา, โรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษา

Keywords:

Community Participation, School Management, Wang Pikul Wittayasuksa School

Article history:

Received: 03/01/2025

Revised: 15/03/2025

Accepted: 20/07/2025

Available online: 07/08/2025

How to Cite:

Ketmek, M. et al. (2025). Community Participation in School Management at Wangpikul Wittayasuksa School, Wang Thong District, Phitsanulok Province. *Journal of Dhamma for Life* 31(3), 152-165.

ABSTRACT

This research aims to study community involvement in the management of Wang Pikul Wittayasuksa School, Wang Thong District, Phitsanulok Province, and to compare the opinions of people with different personal information regarding their participation in school management. The sample group consisted of 97 residents from the Wang Pikul community, calculated using Yamane's formula at a 95% confidence level. Data were collected using a questionnaire developed to study community involvement in the management of the school. Data analysis involved frequency, percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using t-tests and ANOVA.

The study found that community participation was highest in management, especially in fundraising for school development, which is a crucial factor in sustainable school development. However, participation in academic and curriculum activities had the lowest average, as the community felt that the school should handle academic and curriculum-related activities on its own. The comparison of opinions on community involvement in school management by gender, age, and education level showed no significant differences.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิกุล วิทยาลัย อําเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีข้อมูลส่วนบุคคล แตกต่างกัน ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในชุมชนวังพิกุล จำนวน 97 คน ซึ่งคำนวณจากตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงาน สถานศึกษาของโรงเรียนวังพิกุลวิทยาลัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของชุมชนสูงสุด โดยเฉพาะในการ ระดมทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน ในขณะที่ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด เนื่องจากชุมชนมีความรู้สึกที่ว่าโรงเรียนควรดำเนินการในด้าน วิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรด้วยตัวเอง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิกุลวิทยาลัย ตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่าไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศในยุคที่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้เกิดความสำคัญของการเรียนรู้และการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม เช่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา และสถาน ประกอบการ การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กร และกลุ่มบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา (พรชูลี อาชวอำรุง, 2561) ในหลายรูปแบบ เช่น การเข้าร่วมเป็นวิทยากร การสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ และการ ร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการจัดทำหลักสูตร ทั้งนี้ยังช่วยให้สถานศึกษามีความสามารถในการบริหาร จัดการอย่างเป็นอิสระและโปร่งใส โดยมีการกำกับดูแลจากชุมชน สร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในสังคม การยกย่องผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งให้บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่นระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยให้รู้จักการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน ทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา มีส่วนร่วมกับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

การศึกษาสภาพปัญหาและข้อจำกัดของโรงเรียนวังพิศุทธิวิทยศึกษ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลกพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนยังเป็นประเด็นสำคัญที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์สถานการณ์ในอดีตชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการจัดทำหลักสูตรและการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ยังมีน้อย ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนไม่เชื่อมโยงกับความต้องการและบริบทของท้องถิ่น นอกจากนี้ โรงเรียนขนาดเล็กยังเผชิญปัญหาในด้านการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ ครูไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังถูกมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับความสามารถและความสนใจ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านงานวิจัยไม่มีความต่อเนื่อง ครูยังขาดความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน รวมถึงขาดการประสานงานกับชุมชนเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (ธันย์ ชนก มีความเจริญ และสาโรจน์ เผ่าวงศ์กุล, 2024)

ดังนั้นการบริหารงานสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกด้าน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน โดยเฉพาะใน งานวิชาการ ชุมชนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม สำหรับ งานงบประมาณ ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ ทั้งผ่านการบริจาค การระดมทุน และการร่วมมือในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ในส่วนของ งานบุคคล ชุมชนมีส่วนช่วยในการคัดสรรบุคลากรที่เหมาะสม การส่งเสริมความรู้ผ่านการอบรม รวมถึงการดูแลสวัสดิการของครูและบุคลากร ส่วนใน งานบริหารทั่วไป ชุมชนสามารถช่วยดูแลความปลอดภัยและสภาพแวดล้อม รวมถึงสนับสนุนกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการสถานศึกษา (พชฎ นรสิงห์ และสิริญา ญาโกษะ, 2024)

จากปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษา มีการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่มุ่งเน้นไปที่การวางแผนร่วมกัน การประสานงาน การจัดหาและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการประเมินผลที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนและนโยบายของรัฐ การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนจะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้านการจัดการศึกษาและส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาถือเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการต่าง ๆ ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล การให้ข้อเสนอแนะ ไปจนถึงการเป็นผู้ตัดสินใจและดำเนินงานร่วมกัน การเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมมักเริ่มจากการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษาจะต้องนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเข้าถึงได้

อย่างง่ายดาย ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ วิทยุชุมชน หรือเว็บไซต์ เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเป้าหมายของการศึกษา เมื่อประชาชนได้รับข้อมูลที่เพียงพอแล้ว ขั้นต่อไปคือการเปิดโอกาสให้มีการปรึกษาหารือ ซึ่งประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษา กระบวนการนี้เป็นการเชื่อมโยงความคิดเห็นของชุมชนเข้าสู่การพัฒนานโยบายหรือการวางแผนทางการดำเนินงานของสถานศึกษา (ประยูร อัครบรรและคณะ, 2553)

หลังจากนั้น การมีส่วนร่วมจะก้าวไปสู่การให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจ โดยสถานศึกษาจะสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการ การตั้งคณะทำงานร่วม หรือการจัดกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมในชุมชน ในระดับที่สูงขึ้น การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและประชาชนเป็นการยกระดับความสัมพันธ์ โดยประชาชนจะมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การระบุปัญหา การพัฒนาทางเลือกในการแก้ไข ไปจนถึงการลงมือปฏิบัติจริง กระบวนการนี้ช่วยสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือที่แน่นแฟ้นระหว่างทุกฝ่าย สุดท้าย การเสริมอำนาจประชาชนเป็นขั้นสูงสุดของการมีส่วนร่วม โดยประชาชนจะมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ เช่น การวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระบวนการนี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมความเป็นเจ้าของในระบบการศึกษา แต่ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความยั่งยืนของระบบการศึกษา ทั้งยังช่วยเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนในลักษณะที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีคุณภาพในระยะยาว

2. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

การบริหารงานของสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารในทุกด้านต้องอาศัยระบบจัดการฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา (ณัฐกานต์ สุทธิจิตร และคณะ, 2024) ทฤษฎีการบริหารการศึกษาเป็นแนวคิดและหลักการที่มุ่งเน้นการจัดการทรัพยากรและกระบวนการในระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวคิดสำคัญ มองว่าการศึกษาเป็นระบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงและส่งผลต่อกัน การบริหารที่ดีจึงต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์เหล่านี้ว่าเป็นระบบ

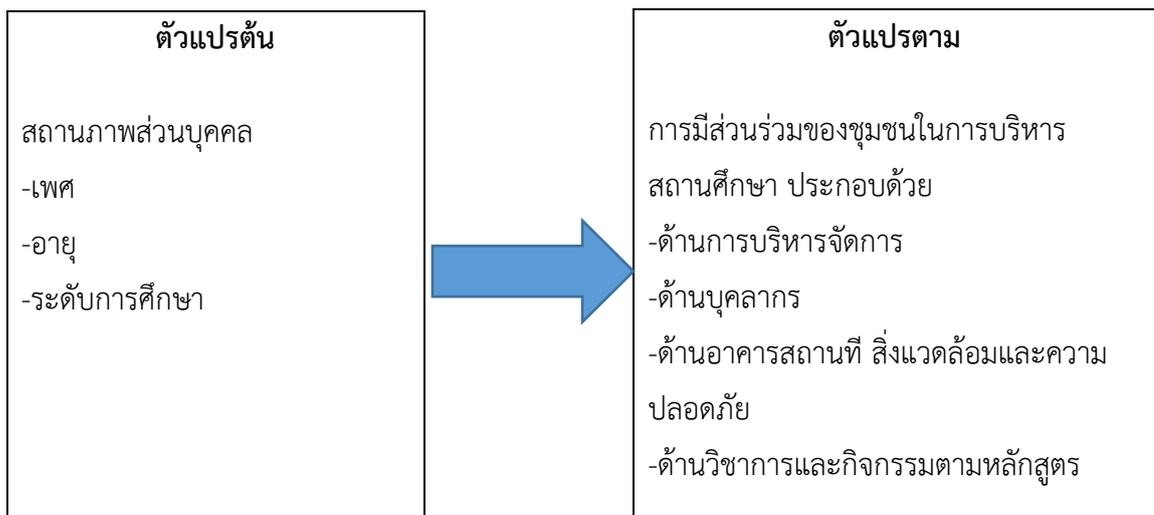
นอกจากนี้ ทฤษฎีการบริหารการศึกษายังเน้นการวางแผน การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน และการพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและความต้องการใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทฤษฎีนี้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการทรัพยากร ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคลากรและชุมชน และสร้างความยั่งยืนในระบบการศึกษาเพื่อรองรับความท้าทายของโลกในปัจจุบันและอนาคต

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาจากงานวิจัยของยุพิน พุ่มพิบูลย์ (2555) พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่โรงเรียนคลองตาจามีหลายรูปแบบ เช่น การร่วมวางแผนกิจกรรม การสนับสนุนทรัพยากร และการติดตามผลกิจกรรม อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาการขาดการประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปัญหาด้านการเดินทางและความปลอดภัยของนักเรียน นอกจากนี้ชุมชนบางกลุ่มยังมีความเชื่อว่าการดำเนินงานด้านวิชาการควรเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเอง งานวิจัยของกฤษณา สวัสดิ์ชัย (2557) พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลศรีค้ำในจังหวัดเชียงรายและลำพูนมีลักษณะการร่วมกันวางแผน ปรับปรุงสถานที่ และร่วมสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น วัสดุและแรงงานในการพัฒนาโรงเรียน อย่างไรก็ตามชุมชนไม่เข้าร่วมในบางกิจกรรม เช่น การเป็นวิทยากรหรือกรรมการตรวจรับพัสดุ และงานวิจัยของสัมพันธ์ ญาณสุธี (2557) พบว่า แนวทางการเสริมพลังอำนาจในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการทำงาน พร้อมทั้งส่งเสริมการฝึกอบรม การให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจ และการยอมรับข้อผิดพลาดในการทำงาน ซึ่งเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาความร่วมมือในงานวิชาการภายในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนรูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนวังพิบูล อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งหมด 752 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนวังพิบูล อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน และใช้การสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายของค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาและปรับปรุงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

1. ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษา รวมถึงการศึกษาตามตำรา วารสาร ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดเนื้อหาและตัวแปรของคำถามในแบบสอบถาม ที่ได้จากการทบทวนเพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่ต้องการศึกษา และมีลักษณะที่ผู้ตอบให้ข้อเท็จจริงในการตอบได้

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา

จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และนำมาปรับปรุงแก้ไขภาษา และคำถามให้กระชับ ชัดเจน และเข้าใจง่ายสำหรับการตอบ เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำผลการพิจารณามาคำนวณหาค่า IOC โดยผลที่ได้พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC ผ่านตามเกณฑ์ค่าระหว่าง 0.67 – 1.00

4. นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่า

ความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามกับประชาชนชุมชนสมอแข อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ด้วยวิธีครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้เท่ากับ 0.884 จากนั้นได้จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยต่างๆ มีวิธีการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 คือ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 คือ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 คือ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 คือ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 คือ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาและปรับปรุงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

4. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ ประชาชนที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับการเปรียบเทียบสองกลุ่ม เช่น เพศชายและเพศหญิง และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สำหรับการเปรียบเทียบมากกว่าสองกลุ่ม คือ อายุ และระดับการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษ
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา
ของโรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ด้าน	ระดับการมีส่วนร่วม			ลำดับ
	x	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการบริหารจัดการ	4.17	0.38	มาก	1
2. ด้านบุคลากร	4.05	0.34	มาก	2
3. ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.63	0.39	มาก	3
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.44	0.33	ปาน กลาง	4
เฉลี่ยรวม	3.82	0.36	มาก	

จากตารางที่ 1 ในภาพรวม ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนวังพิกุลวิทยศึกษา อยู่ใน
ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ไปต่ำสุด ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.38) 2) ด้านบุคลากร อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.34) 3) ด้านอาคาร สถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$
= 3.63, S.D. = 0.39) และ 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$, S.D.
= 0.33) เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้าน สรุปผลได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = 0.38) ซึ่งแสดง
ให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมอย่างเข้มข้นและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
การระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.77)
รองลงมาคือ การเข้าร่วมการประชุมที่มีการมีส่วนร่วมในระดับสูง ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.77) การคัดเลือก
คณะกรรมการสถานศึกษามีการมีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.66) และการเสนอความต้องการ
ของชุมชนในการบริหารศึกษามีการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = 0.64)

ด้านบุคลากร ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.34) โดยเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.72)
รองลงมาคือ การอบรมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.70) การวางแผน

ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.54) และการวางแผนกำหนดการรับบุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.58)

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ในภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.39) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมภายในอาคารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ การระดมทุนเพื่อปรับปรุงอาคาร ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.79) และการช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาสถานศึกษามีการมีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 0.72) ขณะที่การปรับปรุงภูมิเรียนรู้ของสถานศึกษามีการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 0.56)

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวมชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 0.33) โดยสามารถเห็นได้จากการให้คำแนะนำและสนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ การให้คำแนะนำในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 0.72) การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์มีระดับความมีส่วนร่วมสูงเช่นกัน ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.52) แต่การวางแผนหลักสูตรและกิจกรรมให้เหมาะสมกับท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 0.61) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสถานศึกษาสรุปได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

1. เนื่องจากการระดมทุนเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้รับการสนับสนุนสูงจากชุมชน ดังนั้นควร สร้างช่องทางความร่วมมือที่หลากหลายให้กับชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ (งานอีเวนต์หรือการขายสินค้า) และการสร้างความโปร่งใสในการจัดการเงินทุน เพื่อให้ชุมชนมั่นใจในความคุ้มค่าของการลงทุนในโรงเรียน

2. ควรเพิ่มการประสานงานและการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อให้การระดมทุนและกิจกรรมต่าง ๆ มีความต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านบุคลากร

ชุมชนควรมีบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนได้ เช่น การจัด อบรมหรือฝึกสอนทักษะต่าง ๆ โดยชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือสนับสนุนอาจารย์และนักเรียนในเรื่องทักษะการใช้เทคโนโลยีหรือความรู้ด้านวิชาการ

ด้านอาคาร สถานที่ และความปลอดภัย

1. ชุมชนควรมีการสนับสนุนด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของโรงเรียน โดยสามารถจัดตั้งคณะกรรมการจากตัวแทนชุมชนเพื่อประเมินและเสนอแนวทางในการพัฒนา
2. ควรสร้างกิจกรรมหรือโครงการที่ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและความปลอดภัยในโรงเรียน เช่น การทำความสะอาดและซ่อมแซมอาคารร่วมกับโรงเรียน

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1. ชุมชนสามารถมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดงานประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการนำวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ในหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
2. ควรพิจารณาการทำงานร่วมกับชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการและสถานการณ์ในท้องถิ่น

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิรุณวิทย์ศึกษา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามเพศ ในการมีส่วนร่วมในชุมชนในแต่ละด้าน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้านที่ทำการทดสอบ ดังผลต่อไปนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($t = 0.092, p = 0.643$), ด้านบุคลากร ($t = 1.792, p = 0.006$), ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($t = -1.213, p = 0.568$) และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($t = 1.374, p = 0.227$). ค่าพื้นฐานของแต่ละด้านที่ได้รับการทดสอบในทุกกรณีแสดงให้เห็นว่า เพศ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในชุมชนในด้านเหล่านี้ โดยมีค่า p ที่สูงกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า เพศของผู้ตอบไม่สามารถอธิบายความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามเพศอายุ พบว่า อายุ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในชุมชนในทุกด้านที่ทำการทดสอบ ดังผลต่อไปนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($F = 1.45, p = 0.182$), ด้านบุคลากร ($F = 1.85, p = 0.142$), ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($F = 1.67, p = 0.176$) และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($F = 2.10, p = 0.134$). ค่า p ที่ได้จากทุกด้านสูงกว่า 0.05 ซึ่งแสดงว่า อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถามไม่ส่งผลกระทบต่อมีส่วนร่วมในชุมชนในด้านต่างๆ ซึ่งหมายความว่า อายุ ของผู้ตอบไม่สามารถอธิบายความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามเพศ ระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในชุมชนในทุกด้านที่ทำการทดสอบ ดังผลต่อไปนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($F = 1.12, p = 0.328$), ด้านบุคลากร ($F = 0.89, p = 0.413$), ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($F = 0.99, p = 0.373$) และด้าน

วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($F = 1.05, p = 0.375$). ค่า p ที่ได้สูงกว่า 0.05 ในทุกด้าน ซึ่งหมายความว่าระดับการศึกษาของผู้ตอบไม่สามารถอธิบายความแตกต่างในการมีส่วนร่วมของชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของชุมชนสูงสุดทั้งนี้เนื่องจาก การมีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทุนเพื่อการพัฒนาสถานศึกษานั้นเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในบริบทของการสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ชุมชนที่มีการมีส่วนร่วมในกระบวนการระดมทุนจะทำให้โรงเรียนสามารถมีงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภิญโญ อุโคตร (2551) พบว่า ชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชิงราย เขต 3 ได้มีบทบาทสำคัญในการช่วยระดมทุนและสนับสนุนโรงเรียนในหลายรูปแบบ เช่น การจัดกิจกรรมระดมทุน การบริจาคเงิน หรือการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องการ ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยมีกระบวนการที่เป็นระบบ เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการระดมทุนและการกำหนดแผนงบประมาณประจำปี ซึ่งทำให้โรงเรียนมีแหล่งทุนที่มั่นคงและสามารถใช้ในการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของชุมชนต่ำสุดทั้งนี้เนื่องจากชุมชนอาจมีความรู้สึว่าการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนและการพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่อยู่ในขอบเขตของโรงเรียนและครูผู้สอน ซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ตรงกับบทบาทของชุมชนโดยตรง ในบางกรณี ชุมชนอาจมีการเข้าใจว่าโรงเรียนควรดำเนินการในด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการมีส่วนร่วมจากภายนอกมากนัก เพื่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษา ควรต้องพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจในบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการเรียนการสอนและกิจกรรมหลักสูตร เพื่อให้ชุมชนเห็นว่าไม่เพียงแต่การสนับสนุนทางการเงินหรือทรัพยากรที่มีประโยชน์ แต่การมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมและการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและบริบทของชุมชนจะช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัมพันธ์ ญาณสุธี (2557) พบว่า โรงเรียนควรกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ ปัญหา เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ รวมทั้งการทำแผนการจัดประสบการณ์ตามความเหมาะสม ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการแบ่งปันทรัพยากรประชาชนชาวบ้านเพื่อถ่ายทอดความรู้หลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกห้องเรียน

ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ในภาพรวม 4 ด้าน มีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร ไม่

แตกต่างกัน สามารถบ่งบอกได้ว่า อาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนมากกว่าความแตกต่างด้าน เพศ อายุ หรือระดับการศึกษา ตัวอย่างเช่น ความรู้สึกเป็นเจ้าของในชุมชน ความผูกพันระหว่างชุมชนกับ โรงเรียน หรือความตระหนักในบทบาทของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน การที่ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในระดับเดียวกัน อาจสะท้อนให้เห็นว่าความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนถูกมองเห็นในมุมมองเดียวกันในกลุ่ม ต่าง ๆ ทั้งนี้ การศึกษาเพิ่มเติมอาจช่วยทำให้เห็นภาพลักษณ์ที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในบริบทที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่ม

สรุป

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนวังพิบูลวิทยศึกษ โดยเฉพาะในกิจกรรมการระดมทรัพยากร เช่น การบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัย สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน กลยุทธ์เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชน และส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนในการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น เป็น แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในมิติต่าง ๆ แม้ว่ามีส่วนร่วมของชุมชนในด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตรจะอยู่ในระดับต่ำ แต่ข้อมูลนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและออกแบบ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในด้านดังกล่าว เช่น การจัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน หรือการเปิดโอกาสให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสม เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำนโยบาย หรือโครงการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชน การศึกษานี้ให้ข้อมูลที่สำคัญซึ่งสามารถใช้เป็นฐานในการกำหนด นโยบายหรือจัดทำแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และตอบสนองต่อความคาดหวังของ ประชาชนในพื้นที่อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาให้มีความยั่งยืนและ เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้บริหารและครูสามารถพัฒนากลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าชุมชนมีแนวโน้มให้ความร่วมมือในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ มากกว่าด้านวิชาการ จึงเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสามารถใช้จุดแข็งนี้ในการขยายบทบาทของชุมชนให้เข้ามามี ส่วนร่วมในมิติอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาความเข้าใจและทัศนคติของชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการมี ส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ยืนยันว่าข้อมูลส่วนบุคคลไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นในการมีส่วนร่วม จากกรณีวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาของประชาชนไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อมูลนี้มีประโยชน์ในการกำหนด กลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยไม่จำเป็นต้องแยกกลุ่มตามลักษณะทางประชากรมากนัก เนื่องจากกลุ่มต่าง ๆ มีแนวโน้มการมีส่วนร่วมในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมบทบาทชุมชนในด้านวิชาการ ควรกำหนดนโยบายที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในหลักสูตร และการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
2. พัฒนาศักยภาพชุมชน จัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับบทบาทด้านการศึกษ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและความมั่นใจในการมีส่วนร่วมทางวิชาการ
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ พัฒนาเครือข่ายร่วมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น เพื่อจัดกิจกรรมทางวิชาการที่ตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่
4. ยกย่องบทบาทจากผู้สนับสนุนผู้ร่วมพัฒนา ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา ทั้งการวางแผน ดำเนินกิจกรรม และประเมินผล
5. ใช้งานวิจัยเป็นฐานวางแผนนโยบายแบบไม่แบ่งแยกกลุ่ม เนื่องจากลักษณะประชากรไม่ได้ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ จึงควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มในรูปแบบที่หลากหลายและเท่าเทียม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมจากกรณีศึกษาของหน่วยงานอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการบำรุงรักษาอาคาร เพื่อเรียนรู้และนำแนวปฏิบัติที่ดีมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบำรุงรักษาอาคารของรัฐ
2. ควรพิจารณานำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น IoT และระบบดิจิทัลมาปรับใช้ในการตรวจสอบและบำรุงรักษาอาคาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
3. ควรดำเนินการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตรวจสอบอาคาร เพื่อนำไปสู่การวางแผนการบำรุงรักษาเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
4. ควรสร้างและพัฒนามาตรฐานการบำรุงรักษาอาคารให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและเพิ่มความปลอดภัยในการใช้งาน
5. ควรพัฒนาแนวทางการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบำรุงรักษาอาคารของรัฐ
6. ควรศึกษาและพัฒนาโมเดลการบำรุงรักษาอาคารที่เหมาะสมกับการใช้งานในระยะยาว เพื่อสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานและการบำรุงรักษาอาคาร

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา สวัสดิ์ชัย. (2557). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีค้ำ จังหวัดเชียงรายและลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประจักษ์ วงษ์ศักดิ์. (2568). การตรวจสอบและบำรุงรักษาอาคารของรัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานอาคาร : กรณีศึกษาสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาศรี พงศ์ธนาพาณิช, & พีรพงษ์ เกียรติลือเลื่อง. (2564). กลยุทธ์การตลาด 5A และพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ในการใช้บริการและซื้อผลิตภัณฑ์ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พชฎ นรสิงห์ & สิริญา ญาโกษะ. (2024). การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา. วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น, ปีที่ 17(1), 1-15.
- สัมพันธ์ ญาณสุธี. (2557). แนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. (2558). ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2568, จาก https://ombstudies.ombudsman.go.th/article_attach/1-10%20Navaporn%20Full%20text.PDF.
- ยุพิน พุ่มพิบูลย์. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนคลองตาจ่า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- Decision Lens. (n.d.). *Top challenges in government facilities management*. Retrieved June 18, 2025, from <https://www.decisionlens.com/>.
- Ensafi, M., & Thabet, W. (2021). Challenges and gaps in facility maintenance practices. In *ASC 2021. 57th Annual Associated Schools of Construction International Conference* (Vol. 2, pp. 237–245). EPiC Series in Built Environment.
- Plus Property. (n.d.). *เปิดกลยุทธ์การดูแลระบบวิศวกรรมอาคารโครงการที่พักอาศัย ด้วยการทำให้ Preventive Maintenance*. Retrieved June 18, 2025, from <https://www.press.in.th/plus-property-2/>
- TBIM. (n.d.). *BIM กับการซ่อมบำรุงอาคาร*. Retrieved June 18, 2025, from <https://core.ac.uk/download/599378973.pdf>.

